

Josef Klíma

K metodice deskriptivní geometrie

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 64 (1935), No. 6, 250

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/123649>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1935

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

že principy musily býti již mnohem dříve známy. Dále z kolmého promítání uveden strojek Lenckerův z r. 1567, jímž podle modelů byly sestrojovány kolmé průměty složitých těles. Dále vytčeny byly počátky perspektivy a od dob prvních teoretiků rozdělen vývoj myšlenkově na tři odlišné proudy: perspektivy prováděné podle skutečných architektur a předmětů, perspektivy prováděné na základě známého půdorysu a nárýsu předmětu a konečné perspektiva volná. Na knize Viatorové, první to francouzské perspektivě z r. 1505, ukázáno, která bezohledně bylo nakládáno s cizí prací na počátku novověku. Jako zajímavost uveden perspektivní stroj Praetoriův z r. 1615, který z půdorysu a nárýsu pracuje perspektivní obrazy. Konečně bylo vzpomenuo vývoje perspektivního reliéfu a zejména veliké práce Bramantovy v chrámu S. Satiro v Miláně, kde byl vývoj teoretický předstížen o celá 4 století. Zobrazování zeměměřičské a kartografie nebyly do přednášky pro krátkost času pojaty.

K metodice deskriptivní geometrie.

Dr. J. Klíma, Brno.

V části prvé podrobeny kritice dvě z užívaných metod k řešení úloh v deskriptivní geometrii. Jednu z těchto metod lze označiti jako otáčení (podle Američanů „jeřábovou“) a druhou „t. zv. pomocných průmětů“.

V druhé části pak povšimnuto si otázky z metodiky vyučování deskriptivní geometrie, jak dalece má se užívati při vyučování deskriptivní geometrii modelu.

Z dějin matematiky na Slovensku 18. a 19. století.

Karel Koutský, Brno.

Pokus o zachycení matematického života v 18. a 19. století v jeho vztazích k Slovensku. Matematici píší latinsky, maďarsky, německy; slovensky píší téměř pouze z pedagogických důvodů. V této době žili tito matematici, kteří měli k Slovensku nějaký vztah (narodili se, zemřeli, žili nebo vydávali tam své knihy):

Segner J. O. (1704—1777), Hell M. (1720—1792), baron Tóth Fr. (1733—1793), Szilágyi M. (1748—1790), Haliczky A. F. (1753 až 1830), Tomcsányi A. (1755—1831), Sipos P. (1759—1816), Lešák J. (okolo 1775), Nyíry I. (1776—1838), Kézy M. (1781—1831), Bresztyenszky B. (1786—1851), Kánya P. (1794—1876), Nagy K. (1797—1868), Galbavý J. (1800—1884), Tarczy L. (1807—1881), Petzval J. (1807—1891), Petzval O. (1809—1883), Lichard D. (1812—1882), Kommenovich S. (1813—1869), Barts F. (1814—?), de la Casse, B. J. (1815—1875), Čuleň M. (1823—1894), Haber-